

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. III. Tale, Talis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

vit Rota decis. 608. n. 2. apud Farinacium, parte 2. recent.

Amplia in ultimis voluntatibus, quia in illis tacitum pro expresso habetur, ut per textum in l. inter vestem 33. ff. de auro & arg. leg. & in l. in conditionibus primum locum 19. ff. de condition. & demonstrat. [fere enim semper in iure nihil interest, expresseritne testator aliquid, an vero intellexerit, l. Lucius 79. §. Maritus 14. ad Scutum Trebell. Cujac. late lib. 18. 99. Papi- nian. ad l. 87. de legat. 1. p. 466. lit. B.] re- solvunt Bart. in leg. cum quid. col. 2. num. 9. vers. & pro huius solutione. ff. si certum pe- tatur. & ibi Bald. col. 3. vers. in gloss. Angel. col. 2. n. 2. Fulgos. col. 2. n. 7. Salicet. col. 1. n. 3. Ludov. Roman. col. 3. in princip. n. 11. Socin. col. 4. n. 23. Corn. col. 2. n. 6. Dec. col. 5. num. 22. Joh. Bolognet. n. 51. & alii, quos refert Rendina in promptuario re- cept. sentent. tom. 1. titul. 100. n. 16.

Amplia: interdum tacitum plus operatur, quam expressum. Ita enim iuramentum calu- mnie tacite remitti potest, non expresse. Perez. C. de privil. Scholar. n. 14.

Primò limita, quando agitur de annul- lando actum, quia tunc plus operatur ex- pressum, quam tacitum. [cot. titul. ff. & C. si pendente appellat. mors interven. l. 3. Cod. eodem.] Alex. consil. 59. Attentis nar- rat. n. 15. vers. non obstant. lib. 3. Hyppol. Rimin. jun. consil. 164. Dubitatur. num. 15. lib. 2. Card. Tusch. d. lit. T. concl. 7. n. 35. & 36. Sicut etiam ubi agitur de effectu exclusionis & privationis, quia tunc par non est virtus taciti & expressi, Curt. jun. in l. cum quid. num. 15. vers. octavus casus. ff. si cert. pet. Menoch. d. lib. 4. pref. 40. num. 10.

Secundò limita in prohibitis, in qui- bus tacitum non operatur quantum ex- pressum, quia ex tacito non inferitur con- sensus circa prohibita, Castrenf. consil. 259. Circa primum, in princ. lib. 2. Cravett. con- sil. 200. n. 7. ubi n. 8. subdit, quòd tacitus consensus non est tantæ potentia, quan- tæ est expressus in iis, quæ sunt contra Re- gulas Juris communis, Cardinal. Tusch. d. lit. T. concl. 7. n. 39. & 41.

III.

TACITI & conjecturati par est virtus cum expresso, Alex. consil. 109. Super prima, num. 17. vers. praterea in questione, prope fin. lib. 7. Cardin. Tusch. d. lit. T. concl. 7. num. 13.

IV.

TACITUM non producit aliud taci- tum, secundum Decianum consil. 49. n. 50.

lib. 2. Cardin. Tusch. d. lit. T. concl. 10. per totam; unde evenit, ut si quis faciat actum, qui tacite importat aditionem, illa aditio tacita non possit operari, quod censeatur renunciatum beneficio inven- tarii, prout si aditio esset expressa, ut te- nent Cephal. consil. 139. n. 13. lib. 1. quem referunt Fanuc. in tractat. de inventar. in prefat. n. 26. circa finem. & Card. Tusch. d. lit. T. concl. 7. n. 26. & concl. 10. n. 7.

V.

TACITUM, resultans ex expresso, cessat, cessante expresso, l. 3. §. fin. ff. de servit. rustic. pred. Castrenf. consil. 106. In- cipiundo. num. 3. l. 2. ubi declarat, ut pro- cedat, quando subest eadem ratio, vel quando tacitum per se stare non potest, alias secus, prout eum refert Card. Tusch. d. lit. T. concl. 12. num. 1. & 2. ubi numeris seqq. limitat, quando tacitum, resultans ex expresso, est æque principale, & quan- do diversa ratio est inter expressum & ta- citum.

CAP. III.

Tale, Talis.

Axioma I.

Aliud est tale, aliud haberi pro tali, l. si mari- tus 15. §. Legis. ff. de adult. Dec. consil. 73. in cau- sa, quæ Luca. col. 3. n. 7. p. 2. Ludov. Gomez. in §. item si quis. Institut. de action. n. 18. Unde si quid requiritur esse tale, non sufficit esse, nisi etiam ostendatur esse tale, l. non ignorat 9. ubi Bart. & Bald. C. de bis, qui accusar. non poss. l. Ju- lius 81. §. 1. l. Lucius 83. ff. de condit. & demonstrat. quia qualitas adjecta restringit & declarat dispo- sitionem, Joh. Petr. Surd. consil. 179. num. 41. & consil. 274. num. 14. ideoque probari debet. Surd. dict. consil. 180. n. 7. & 207. n. 8. Joh. Andr. in cap. 1. de homicid. in 6. & consil. 148. per l. 1. §. 3. vers. quod autem ait. ubi Bart. ff. ne quid in flu- min. public. Johann. Goedd. 1. Conf. Marpurg. 24. num. 270.

II.

Tale unumquodque est, quale vulgo habetur, l. 1. §. lumen 1. ff. de fluminib. gloss. in l. ubi adbu- Cod. de jure dot. & in l. licet. C. de locat. Vult. 3. Consil. Marp. 21. n. 135. gloss. Ant. de Butr. Imol. Ancharan. in clem. per literas de præbend. & in c. accessorium. col. 2. de R. 1. in 6.

III.

Per quod unumquodque tale, illud magis ta- le, Auth. multo magis. post l. jubemus. 14. & ibi Bald. Castrenf. A. Barbof. num. 4. C. de SS. Ec- cles. Wcsembec. 1. consil. 43. num. 470. consil. 44. num. 10. & consil. 50. num. 20. Hartman. Pistor. 1. quasi. 49.

Quam

Quam regulam pati multas instantias, testis est Scharf. *disp. Metaph. 10. append. 2. axiom. 10.* Idcirco cautelas has observari svidet (1.) Prædicatum, juxta quod duo invicem comparantur, debet ambobus competere seu utrique, nec (2.) formaliter debet recipere magis & minus, (3.) debet esse diversum numero respectu utriusque; alii etiam addunt (4.) quod valeat in causis per se insufficientibus ejusdem generis. Quod si ergo una harum conditionum desit, non valet Axioma, v. c. non valet hæc collectio: Homo incalcescit vino, seu calidus est propter vinum: Ergo vinum est magis calidum, quia scilicet prædicatum illud, calor, non competit ambobus subjectis, cum vinum non sit calidum formaliter. Similiter non valet: Filius est homo propter patrem: Ergo magis est homo, quia scilicet esse hominem, non recipit magis & minus. Ita non valet: Homo videt propter oculum: E. oculus magis videt, quia visio hominis & oculi est una numero, non diversa; neque etiam valet hæc collectio: paries est albus propter pictorem dealbantem: Ergo pictor est magis albus. Respondemus enim & Æthiopem esse posse pictorem, albedo enim pictoris non est causa per se & necessaria, secundum quam influat effectus in parietem, cum per albedinem sitam in penicillo paries dealbetur.

Limitari etiam solet ea, ut non procedat, quando tertium comparationis membrum non, utrique inest, vid. Dannhaw. *q. 3. de fortitudine. §. 86.* ita videmus cognatos viri & uxoris fieri inter se affines, cum tamen vir & uxor invicem non sint affines.

CAP. IV.

Talio.

Axioma I.

Lex Talionis omni jure est recepta, Vasquez *lib. 1. illustr. contr. cap. 24. n. 16.* Quod enim tibi non vis fieri, alteri non feceris, & viceversa: quod quisque sibi fieri velit, id etiam aliis tribuere & permittere debet, *Matth. 7. v. 14. can. 1. distinct. 1. can. justum. 2. distinct. 9. cap. pro illorum 22. de præbend. Wesemb. in parat. quod quisq. jur. statuer. in aliis eo ut. n. ult. Aleman. consult. 8. P. 3. pag. 808. Speckhan. centur. 3. class. 1. qu. 5. apud judicem enim d. strictum, in qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis, cap. qualiter. 17. de accus. Hinc Augustin. in can. si ducturi 2. caus. 32. q. 6. si ducturi estis uxores, servate vos uxori- bus vestris: Quales vultis eas invenire, tales & ipsæ inveniant vos. Quis juvenis est, qui non castam velit ducere uxorem? Et si accepturus est virginem, quis non intactam desideret? Intactam quæris? Intactus esto. Puram quæris? Noli esse impurus. *jung. can. ult. eod. & can. apud nos 20. caus. 32. q. 5.**

Limitationes hujus regulæ varias vid. in tractatu meo de obligationib. success. in offic. cap. 7. th. 2. Itaque Fiscus usurar accipit, non dat. *Perez. C. de Fiscal. usur. n. 4.*

II.

Talionis pœna puniri debet, non probans, quod intendit contra alium, c. 1. extr. de cal. unde & talionem recipiat calumniator, si in accusatione defecerit, *cap. calumniator. & seq. 2. qu. 3. l. fin. Cod. de calumn. generali tamen consuetudine hodie eo deventum est, ut pœna Talionis amplius locum non habeat, prout testatur Covarruv. *variæ. resolut. lib. 2. cap. 9. num. 1. Egid. Bossi. in tract. caus. criminal. titul. de accusatione. num. 17. & tit. de prævaricat. n. 8. Si manc. de heretic. cap. 62. n. 55. Salicet. in l. non ideo minus. n. 3. Cod. de accusat. Cacheran. de cis. 19. n. 3. Alciat. lib. 9. parerg. jur. cap. 8. lit. b. Clar. recept. sentent. lib. 3. §. fin. q. 12. n. 7. vers. ratio autem. & q. 81. n. 3. ubi addit, pœnam Talionis consuetudine ob hanc rationem abolitam esse, quod propter rigorem hujusmodi pœnæ multi ab accusatione abstinere, & pauci repeterentur, qui cum capitis sui periculo vellent accusationes criminales proponere, vid. Menoch. in tract. de arb. judic. cas. 722. n. 3. Zaf. in l. 1. §. editiones. n. 14. de edend. Regner. Sixtin. 3. consil. 16. n. 11.**

CAP. V.

Tarditas.

Tarditas & negligentia pari jure censentur, & tarditas in causis publicis latæ culpæ tribuitur, *Perez. C. de Fabricens. n. 13. seqq.*

CAP. VI.

Taxativa.

Taxativa oratio est negativa residui vel exclusiva illius, quod oratione non est expressum, Bart. in l. 1. num. 1. vers. pro cuius declaratione. ff. si quis jus dicent. non obtemp. ibidemque *Jal. n. 9. vers. regula est. col. 3. in princ. vid. Wesemb. 7. consil. 301. n. 15. & seqq.* Dictiones enim taxativæ affirmative positæ excludunt ex proprietate sermonis omnes casus, & personas, & quicquid denique ab eis non est inclusum, c. cum Ecclesia Sutrina 3. §. pars Canoniorum extr. de caus. poss. & propr. Bald. in l. si quis ex consensu. in 2. notab. C. de Episcop. audient. & in l. ita nobis pudor. n. 1. C. ad L. Jul. de adulter. Dec. in l. 1. col. 3. vers. ex quib. etiam inferitur. C. de honor. poss. contr. tab. Abbas in d. cap. cum Ecclesia. §. pars Canoniorum. num. 9. col. 2. Bellamer. n. 16. vers. 3to. opponitur. col. 8. in fin. & Butr. num. 18. col. 5. in princ. Felin. in cap. contingit. num. 2. vers. per istum textum in verb. col. 1. extr. de fid. instrument. Castrenf. in l. rationes. §. ejusdem juris. num. 2. C. de probat. Ripa in l. si constante n. 2. vers. ista regula. col. 19. solut. matrim. Curt. jun. in l. 1. num. 7. vers. secundo habetis. ff. si quis jus dicent. Unde in materia odiosa, non favorabili, hoc maxime procedere, declarant Bart. in l. si constante. num. 42. quasi. 9. vers. contr. secundum membrum. col. 7. ff. solut. matr. quem sequuntur Castl. in l. si mori. n. 3. vers. in textu, ibi dolum.